

Datum behandeling in collegevergadering 19 augustus 2025	Datum behandeling in commissievergadering 18 september 2025	Datum behandeling in raadsvergadering 25 september 2025	Portefeuillehouder V.L.M. Frequin
Raadsnummer	Status Openbaar		

Titel

Vaststelling archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart

Voorgesteld besluit

1. De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart Ouder-Amstel vast te stellen en deze in werking te laten treden op de dag na bekendmaking van het besluit.

Publiekssamenvatting

Er is een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor gemeente Ouder-Amstel opgesteld. De kaart met de toelichting geeft een overzicht van de bekende archeologische waarden en de verwachte archeologische waarden. Daarnaast geeft de kaart voor elke locatie in de gemeente aan hoe om te gaan met archeologie bij ruimtelijke ingrepen. Dit schept duidelijkheid en hiermee wordt onnodig archeologisch onderzoek en vernietiging van waardevolle archeologische resten voorkomen. Voor het omgevingsplan is het van belang om een actueel en deskundig archeologiebeleid te hebben vastgesteld.

De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Dit resulteerde in 0 zienswijzen.

Geheimhouding

N.v.t.

Aanleiding

Gemeente Ouder-Amstel heeft tot nu toe geen archeologische verwachtingen- en beleidsadvieskaart, en de bestemmingsplannen als onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan bevatten nauwelijks archeologische onderbouwing of regels. In het kader van de Erfgoedwet en de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht om bij bodemingrepen van enige omvang archeologische waarden af te wegen tegen andere belangen. De gemeente moet, om deze afweging te maken, inzicht hebben in de aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Om deze reden is een archeologische beleidsadvieskaart opgesteld, die als input zal gaan dienen voor het omgevingsplan.

Op 22 april heeft het college besloten in te stemmen met het ontwerp van de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart en deze vrij te geven voor terinzagelegging voor een periode van 6 weken. Op 29 april is de gemeenteraad met een raadsbericht geïnformeerd over de terinzagelegging en het vervolgtraject.

In de periode van terinzagelegging zijn er geen zienswijzen ontvangen.

Argumenten

1. Het vaststellen van deze kaart is een noodzakelijke stap om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de Erfgoedwet en de aankomende Omgevingswet. De

kaart biedt de gemeente duidelijkheid over waar archeologische waarden te vinden zijn en welke maatregelen getroffen moeten worden bij ruimtelijke initiatieven.

2. De kaart wordt juridisch bindend door deze vast te stellen en op te nemen in het omgevingsplan. Hierdoor kan deze gebruikt worden bij het beoordelen van vergunningaanvragen. De vaststelling van de kaart zorgt ervoor dat archeologisch onderzoek ¹tijdig wordt ingeroepen wanneer dat nodig is, wat bijdraagt aan de bescherming van het archeologisch erfgoed van de gemeente.

Risico's en overige aandachtspunten

Het uitstellen zou betekenen dat de gemeente geen juridische basis heeft voor het afwegen van archeologische waarden bij bodemingrepen, wat leidt tot onzekerheid in de ruimtelijke planning.

Financiële aspecten

In 2023 is de opdracht gegeven aan NMF Erfgoedadvies voor de opstelling van de archeologische verwachtingen- en beleidsadvieskaart. De kosten zijn destijds betaald uit het budget voor de implementatie van de omgevingswet.

Juridische grondslag

De vaststelling van de archeologische verwachtingen- en beleidskaart is gebaseerd op verschillende wet- en regelgeving die de bescherming van archeologisch erfgoed regelt:

1. **Erfgoedwet:** De Erfgoedwet (van kracht sinds 2016) verplicht gemeenten om archeologische waarden te beschermen en maatregelen te treffen om deze waarden te behouden. De wet stelt eisen aan het beheer van archeologische objecten en de manier waarop gemeenten omgaan met bodemingrepen die mogelijk archeologische vondsten kunnen verstoren.
2. **Omgevingswet:** De Omgevingswet (van kracht sinds 2024) versterkt de bescherming van archeologisch erfgoed door te eisen dat bij de afweging van ruimtelijke plannen en vergunningen ook de gevolgen voor archeologische waarden in overweging worden genomen. De beleidskaart voorziet in deze verplichting door duidelijkheid te bieden over welke gebieden archeologische waarden bevatten en waar archeologisch onderzoek noodzakelijk is.
3. **Bestemmingswetgeving:** De archeologische beleidskaart wordt geïntegreerd in het omgevingsplan van de gemeente, waardoor de regels en voorschriften voor archeologisch onderzoek juridisch bindend worden. Deze kaders vormen de basis voor de afwegingen die moeten worden gemaakt bij vergunningaanvragen voor bodemingrepen.
4. Totdat de regels met betrekking tot archeologie zijn opgenomen in het omgevingsplan, is het tijdelijk Omgevingsplan (onderdeel bestemmingsplannen) leidend. Wanneer een aanvraag voor een activiteit van bouwen of werkzaamheden in de bodem passend zijn binnen het huidige Omgevingsplan (de bestemmingsplannen), gelden de archeologische vrijstellingsgrenzen zoals vastgelegd in dat bestemmingsplan. Alleen als het plan niet passend is binnen het Omgevingsplan (de bestemmingsplannen) wordt er afgeweken van het bestemmingsplan door middel van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en kan er worden getoetst aan het vastgestelde beleid, waaronder straks ook aan voorliggende beleidsadvieskaart.

Met de vaststelling van de beleidskaart wordt de gemeente in staat gesteld om archeologisch erfgoed te beschermen in overeenstemming met de landelijke wetgeving,

¹ Als er archeologisch onderzoek gedaan moet worden, wordt het archeologisch onderzoek uitgevoerd volgens een getrapt systeem; een zogenaamde onderzoekstrechter die in drie stappen van grofschalig/extensief tot fijschalig/intensief onderzoek voert. De drie onderzoeksstappen bestaan achtereenvolgens uit een bureauonderzoek (stap 1), een Inventariserend Veldonderzoek (stap 2) en, (stap 3) behoud van de vindplaats. Behoud van de vindplaats kan in de bodem (in situ) of door de archeologische informatie vast te leggen (ex situ).

en zorgt het ervoor dat de gemeente voldoet aan haar wettelijke verplichtingen binnen de ruimtelijke ordening en erfgoedzorg.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

De opstelling van de beleidsadvieskaart is een samenwerking geweest tussen adviesbureau NMF Erfgoedadvies, De Boer Landschapsarcheologie, gemeente Ouder-Amstel en leden van de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel. Intern is ook Team Gebiedsontwikkeling betrokken bij voorbereiding en opstelling van de waarden- en beleidsadvieskaart.

Communicatie

Het ontwerp van de archeologische verwachtings- en advieskaart is op de wettelijke wijze bekendgemaakt middels terinzagelegging. Ook het vastgestelde beleid zal bekend worden gemaakt in het gemeenteblad en in het weekblad.

Realisatie en vervolg

Nadat de raad deze heeft vastgesteld zal deze bekend worden gemaakt.

Daarna wordt er een themagerichte wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan voorbereid waarin regels worden opgenomen ter bescherming van de archeologische waarde. De archeologische beleidsadvieskaart dient hiervoor als basis.

Dit is een noodzakelijke stap om de regels juridisch bindend te maken. De beleidsadvieskaart zal vervolgens worden gebruikt bij de beoordeling van (alle) bouwplannen en andere ruimtelijke initiatieven. De gemeente zal blijven monitoren of de regels effectief zijn en, indien nodig, aanpassen om zowel archeologische waarden te beschermen als ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren.

Bijlagen

1. Rapport en kaarten
2. Memo/leeswijzer